

Kranj, 7. 6. 2016

**Gorska reševalna
zveza Slovenije**

SI-4101 Kranj
Bleiwisova cesta 34, p. p. 245

T: +386 4 238 27 27

F: +386 4 238 27 25

E: grzs@siol.net

Kratek predstavitveni film o Gorski reševalni zvezi Slovenije

Namen in osnovna dejavnost Gorske reševalne zveze Slovenije (GRZS) je prostovoljno pomagati ljudem pri nesrečah v gorah in na teže dostopnih terenih. Naše delo sta tudi preventiva ter izobraževanje članov in drugih obiskovalcev gora.

Člani društev GRZS smo alpinisti ali ljubitelji gora s posebnimi znanji (zdravniki, vodniki reševalnih psov ...), ki smo se po programu GRZS usposobili tudi za prvo pomoč in uporabo specializirane reševalne opreme.

Ob vključitvi v društvo dobi član naziv gorski reševalec pripravnik. Njegov cilj je postati gorski reševalec z licenco, pot do njega pa je dokaj zahtevna. (Bodoči) gorski reševalec mora žrtvovati veliko truda, volje in prostega časa, da doseže zahtevano stopnjo usposobljenosti. Po pridobitvi licence se lahko specializira za opravljanje dodatnih dejavnosti in postane inštruktor, letalec, vodnik reševalnega psa ...

Gorska reševalna služba Slovenije (GRSS) je bila ustanovljena 16. junija 1912 v Kranjski Gori v okviru takratnega Slovenskega planinskega društva (SPD). Od ustanovitve do danes je v različnih organizacijskih oblikah delovala v različnih političnih in ekonomskih ureditvah, a vedno z enakim namenom in poslanstvom: prostovoljno pomagati ljudem pri nesrečah v gorah in na teže dostopnih terenih.

Pred drugo svetovno vojno so t. i. "rešilne ekspedicije" sestavljali tako plezalci iz večjih krajev kakor tudi domačini izpod gora. V takratnih reševalnih skladiščih so bili pripravljene vrvi, plezalni copati, nekaj obvez, reševalni drog in vreča. Prevozno sredstvo sta bila konj in lojtrnik. Med predvojnimi reševalci so bili vsi takratni vrhunski alpinisti (v Gornjesavski dolini npr. Joža Čop, Miha Potočnik, Stanko Tomišek) in številni domačini – vodniki, med katerimi so bila znana imena Ivan Vertelj - Hanza, Gregor Lah - Preckin iz Mojstrane (lastnik lojtrnika in konja) ...

Po drugi svetovni vojni je bila centrala GRS sprva na Jesenicah; vodila sta jo Miro Dremelj in Uroš Zupančič. Po hudi tragediji v Špiku leta 1953 (pet mrtvih plezalcev) pa je bila GRS deležna večjih organizacijskih sprememb, med drugim se je centrala preselila v Ljubljano. Organizirala se je kot komisija v okviru Planinske zveze Slovenije.

Tako organizirana je GRS delovala vse do leta 2006, ko smo se slovenski gorski reševalci ponovno prilagodili družbenim in ekonomskim spremembam ter se reorganizirali v samostojno zvezo, ki se lahko samostojno vključuje v druge sorodne domače in mednarodne zveze.

Pričujoči kratki film o gorskem reševanju govori o najplemenitejši dejavnosti, ki jo človeštvo premore – o reševanju človeških življenj. Gorski reševalci za omenjeno delo nismo plačani, je pa najlepše plačilo posamezniku vsako rešeno življenje in vsako leto jih je kar nekaj. Poleg reševalcev na terenu, ki vsakič opravijo največji del reševanja, ne glede na vremenske pogoje, letni čas ali uro, je pri reševanju

Služba za reševanje v gorah je bila
ustanovljena 16. junija 1912.
Članica ICAR od leta 1955.

Ob nesreči v
gorah pokliči **((112))**

nepogrešljiv del tudi pomoč helikopterja. Marsikatero reševalno intervencijo, ki bi sicer trajala več ur ali pa tudi dni in zahtevala večje število gorskih reševalcev in transport težke opreme ob posredovanju helikopterja slovenske Policije in Slovenske vojske, zaključimo znotraj ene ure. S tem pa ponesrečeni poleg neudobnega transporta na gorskih nosilih kar najhitreje pride do profesionalne medicinske oskrbe. In šteje samo to. Naslednjič, ko se odpravljate v gore, pomislite in se na turo dobro pripravite. Nesreča nikoli ne počiva in škoda je vsakega izgubljenega življenja v gorah.

Anže Čokl, režiser in scenarist, je čas od ideje do uresničitve opisal v spodnjem prispevku:

Na kratek predstavitveni film o Gorski reševalni zvezi Slovenije sem še posebej ponosen, najbolj prav gotovo zaradi tega, kar sporoča o vodilnih akterjih – gorskih reševalcih.

Mnogim nepojmljivo je dejstvo, da slovenski gorski reševalci življenja ljudi (neznancev) rešujejo prostovoljno! Svoj čas namenijo ne le za samo reševanje, temveč tudi za izobraževanja, izpopolnjevanja, obvezne vaje in vse drugo, kar spada zraven, da so že več let vrhunsko usposobljeni strokovnjaki za reševanje v gorah in drugod na težko dostopnih mestih.

Reševalci v stiski pomagajo ljudem, ki jih pokličejo na pomoč. Med opravljanjem tega plemenitega prostovoljskega poslanstva nosijo svojo glavo naprodaj, saj se izpostavljajo nevarnostim, ki pretijo na njih med reševanjem. Vse to počnejo prav vse leto – v vseh letnih časih, ob vseh delovnih in dela prostih dneh, osebnih in ostalih praznikih, ne glede na uro in še najpogosteje v slabem vremenu in izjemno zahtevnih razmerah. Tako kot pri tistih, ki reševalce pokličejo na pomoč, tudi pri reševalcih doma težko pričakujejo njihovo varno vrnitev ...

Čeprav pomoči GRS še nisem potreboval, sem bil večkrat priča njihovemu posredovanju. In čeprav še nisem tipkal številke za nujne primere 112, je vedenje in zavedanje, da obstajajo srčni ljudje, ki bodo prišli pome, če jih bom potreboval – pa četudi bo to v največjem sranju: ponoči, v mrazu in vetru, megli in na izpostavljenem mestu ... – neprecenljivo!

KAKO JE DO FILMA PRIŠLO?

Nekdaj davno sem prejel e-sporočilo z GRZS, da razmišljajo o tem, da bi tako kot druge reševalne službe iz tujine tudi sami želeli nekakšen predstavitveni film o tem, kaj pravzaprav počnejo, in da bi se tudi sami lahko predstavili na različnih srečanjih, seminarjih in ostalih izobraževalnih priložnostih med kolegi reševalci.

Predlagana izhodišča o minutaži ter primeri tujih predstavitvenih filmov gorskih reševalnih služb s klasičnim prikazom reševanja, oskrbovanja ran in ostalega, že premnogokrat videnega, me niso prepričala. Želel pa sem poskusiti nekaj drugačnega! Verjetno je prav moje spoštovanje do poslanstva reševalcev, ne zgolj njihovega konkretnega "dela" – reševanja samega, botrovalo temu, da sem s filmom želel prikazati tisto, kar je očem sicer skrito, manj poznano.

Bilo je sredi vročega poletja in s prijatelji smo šli glave hladit na tradicionalno dopustniško jadranje in s katamaranom preganjat delfine, morske pse, sirene, školjke in druge pošasti dolgih nog in čvrstega oprsja Jadranskega morja.

Scenarij se mi je v glavi vsaj v grobem zložil v eni slabo prespani noči. Pomislil sem na plemenito plat reševalcev in si napletel zgodbo o družini ponesrečenca in družini reševalca ter o tem, kako se reševalec "odreče" svoji družini zato, da pomaga nekemu drugemu v stiski. Ena stvar je vodila k drugi in med primanjkanjem kisika, ko smo bredli po morskem dnu, so se utrnile še različne malenkosti in se prikradle v končni scenarij.

Sledil je sestanek na GRZS, kjer sem predstavil svojo idejo mimo osnovnih izhodišč. Da bi poskusili pokazati točno tisto, kar reševalce v očeh mnogih dela heroje. Ne samo tekanja, reševanja, spuščanja po vrvi, letenja s helikopterjem in oskrbovanja ran, kar sicer delajo tudi švicarski, pa francoski in še kateri reševalci, temveč redkejšo, v Sloveniji skoraj edinstveno in plemenito – prostovoljsko plat.

KAKO JE POTEKALO SNEMANJE?

Snemanja smo se lotili kmalu po potrditvi končnega scenarija. Predvidenih je bilo pet snemalnih dni, za končni izdelek smo jih porabili nekaj več. Najprej zgodnja zima in prvi sneg, ob koncu sezone pa pozna pomlad in velike količine snega, so nam snemanje zavlekli čez vse razumne meje. A bili smo odločeni, in ker se ni posebej mudilo, da se držimo zastavljenega. Tudi usklajevanje številnih sodelujočih prostovoljcev, od reševalcev-igralcev, asistentov, nosačev, posadke in ostalih, ni bilo mačji kašelj.

Izjemna jesen je poskrbela za fantastično kuliso, o kateri niti sanjati ne bi upal. Sreča je bila naposled na naši strani in snemanja s številnimi sodelujočimi so končno gladko stekla. Snemali smo na različnih lokacijah na Gorenjskem, in sicer:

- *Travniki v Ratečah s pogledom na severno ostenje in greben Mojstrovk,*
- *Kranjska Gora.*
- *štab Letalske policije na Letališču Jožeta Pučnika,*
- *greben Velike Mojstrovke,*
- *Klicni center 112 v Kranju,*
- *okolica Bleda.*

Avtorji

Režija: Anže Čokl

Kamera: Anže Čokl in Jure Niedorfer

Scenarij: Anže Čokl

Pomoč pri scenariju: Dušan Huč in člani jadralske zasedbe Freeapproved

Druga kamera: Peter Podobnik

Steadycam: David Potočar in Miha Kic

Timelapse fotografija: Peter Podobnik, Jure Niedorfer, Anže Čokl

Montaža: Matej Lavka

Barvne korekcije: Teo Rižnar

Naslovna grafika: Kapucki, vizualne komunikacije

Produkcija: Freeapproved Adventure Film Productions

Nastopajo: Gregor Ažman (ponesrečenec) z družino, Blaž Svetlin (gorski reševalec) z družino, Urška Bricelj (zdravnica letalka), Robert Kralj (policist letalec), pilota helikopterja slovenske Policije, Robert Skrinjar (URSZR)

Zahvala

Snemanje filma ne bi bilo mogoče brez velikega števila angažiranih prijateljev, članov društva Freeapproved, vseh nastopajočih in drugih posameznikov ter prostovoljcev, ki so vsak po svoje prispevali svoj delček v mozaik pričujočega filma:

Jure Niedorfer, ki je s svojim prefinjenim občutkom za kamero pomagal pri vseh snemanjih.

David Potočar za snemanje na helikopterju in in Miha Kic za upravljanje steadycama.

Slavc Rožič, podpredsednik GRZS, predstavnik in koordinator za GRS.

Robert Kralj, pomočnik vodje Letalske enote Slovenske policije ter ekipa helikopterja:

Damjan Bregar, pilot,

*Aleš Strgar, pilot,
Vanči Žnidaršič, tehnik,
Robert Kralj, policist letalec.*

Rok Potočnik, Duško Grabnar, Bor Šumrada ter člani Freeapproved za logistično podporo, pomoč pri transportu opreme in odlično družbo.

POSEBNA ZAHVALA

za gostoljubje in veliko pomoč tekom celotnega snemanja gre družinama Ažman in Svetlin s sorodniki in prijatelji.

Posebaj bi se rad zahvalil tudi Gorski reševalni zvezi Slovenije za odlično priložnost ter svoji družini in bližnjim za visok tolerančni prag odsotnosti.

Pripravil: Matjaž Šerkezi, predsednik KINFO GRZS

Povezava do filma: <https://vimeo.com/150102295>

Zgodba in ozadje snemanja filma s fotografijami: <http://www.anzecokl.com/blog/2016/gorska-resevalna-zveza-slovenije-in-ozadje-filma>